SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:157

av Mathias Bengtsson (KD)

Stärkt tillgång till skolskjuts

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att stärka tillgången till skolskjuts till och från fritids för barn inom anpassad skola och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För många familjer är fritidshemmet en förutsättning för att vardagen ska fungera. Föräldrar ska kunna arbeta eller studera samtidigt som barnen får en trygg och utvecklande verksamhet före och efter skoldagen. För familjer med barn i anpassad grundskola kan förutsättningarna för den möjligheten variera stort beroende av vilken kommun man råkar bo i.

Elever i anpassad grundskola har generellt rätt till kostnadsfri skolskjuts mellan hemmet och skolan. Behovet prövas individuellt med hänsyn till bland annat resvägens längd, trafikförhållandena och elevens funktionsnedsättning. Rätten gäller dock i anslutning till skoldagens början och slut. Kommunen är inte skyldig att ordna resan hem om barnet deltar i anpassad fritidsverksamhet efter skoldagen.

Det här krånglar till livspusslet för de familjer som påverkas. Anpassade grundskolor finns ofta på färre platser än andra skolor. Ett barn kan därför ha lång resväg till sin skola och samtidigt sakna möjlighet att själv resa med buss eller ta sig hem på egen hand. När skolskjutsen avgår direkt efter skoldagens slut måste familjen då antingen avstå från anpassat fritids eller så måste en förälder kunna lämna sitt arbete för att ordna hemresan.

Det handlar ofta om familjer som redan har många kontakter med skola, vård, habilitering och olika myndigheter. Planeringen kräver ofta mer tid och större framförhållning än för andra familjer.

Anpassat fritidshem har dessutom en viktig funktion för barnet. Där får barnet utveckla sociala relationer, öva självständighet och delta i en gemenskap tillsammans med andra. Skollagen ger elever rätt till fritidshem i den omfattning som behövs med

hänsyn till föräldrarnas arbete eller studier. En rättighet får ett begränsat värde om barnet saknar en praktisk möjlighet att använda den.

Kommunerna har möjlighet att ordna bättre lösningar. Det kan handla om en gemensam transport på eftermiddagen, resa till en central plats eller en individuellt anpassad lösning. Det finns inget i lagen som hindrar kommunerna från att erbjuda skolskjuts även efter fritidshemmets slut. Några kommuner har också hittat sådana lösningar.

Sverige har höga ambitioner om att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara delaktiga i samhället och leva ett så självständigt liv som möjligt. De ambitionerna måste också märkas i de praktiska beslut som formar familjernas vardag.

Därför bör regeringen överväga att stärka tillgången till skolskjuts till och från fritids för barn inom anpassad skola. Det skulle ge fler barn möjlighet att delta i fritidshemmets gemenskap och göra livet något mer hanterbart för familjer som redan bär ett stort ansvar.

Mathias Bengtsson (KD)